

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)

31 januari 2023

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week steeg in Infectieradar het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten licht vergeleken met de week ervoor (van 3% naar 3,3%). Het aantal deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) bleef hetzelfde (op 0,6%) vergeleken met de week ervoor. Verder steeg het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag licht (+11%) en ook het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen liet een lichte stijging zien (+8%). In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest (+16%) in de afgelopen week. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 17 januari op 0,96 (0,74-1,21). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 daalde (-18%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC steeg licht. Er waren 20 IC-opnames, waar dat vorige week 19 opnames waren.

In week 3 (16-22 januari) daalde het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater met 37% ten opzichte van de week ervoor. In de eerste helft van week 4 (23-24 januari) daalde dit (vooralsnog) licht verder met 6,8%. In het rioolwater werd van de omikronvariant BA.5 de subvariant BQ.1 wederom het meest gedetecteerd. Er werden ook meer recombinanten (zoals XBB) en BA.2-varianten gevonden, waaronder een sterke stijging in de BA.2.75 en subvarianten hiervan.

Uit de kiemsurveillance blijkt dat BQ.1 (inclusief BQ.1.1) nog steeds verantwoordelijk is voor de meeste besmettingen in Nederland, al neemt BQ.1 (inclusief BQ.1.1) inmiddels af. BA.2.75 (inclusief subvariant CH.1.1 die in veel Europese landen toeneemt) en recombinant XBB nemen in aandeel toe. Subvariant XBB.1.5, die in de Verenigde Staten sterk toeneemt in aandeel, laat ook in Nederland een toename zien. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

Conclusie en adviezen

Hoewel de afgelopen weken nog steeds sprake was van een dalende trend in de SARS-CoV-2-circulatie in Nederland, onder andere zichtbaar in het rioolwater, lijkt deze in de voorafgaande week wat te stabiliseren.

Advies coronathermometerstand

Het Responsteam adviseert coronathermometer: **stand 1**.

Gezien de huidige stand van zaken ziet het Responsteam geen aanleiding de coronathermometerstand aan te passen. Deze blijft daarom staan op stand 1: er is beperkte druk op zorgketen en samenleving, en zonder aanvullende maatregelen wordt geen risico op significante impact op druk op de zorg en ziektelast verwacht.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week steeg in Infectieradar het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten licht vergeleken met de week ervoor (van 3% naar 3,3%). Het aantal deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) bleef hetzelfde (op 0,6%) vergeleken met de week ervoor. Verder steeg het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag licht (+11%) en ook het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen liet een lichte stijging zien (+8%). In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest (+16%) in de afgelopen week*. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 17 januari op 0,96 (0,74-1,21). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 daalde (-18%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC steeg licht. Er waren 20 IC-opnames, waar dat vorige week 19 opnames waren.

** Voor meldingen vanaf 1 januari 2023 wordt een patiënt aangemerkt als bewoner van een verpleeghuis indien de patiënt volgens de gegevens van OSIRIS op basis van zijn zescijferige postcode gekoppeld kan worden aan een bekende locatie van een verpleeg- of verzorgingshuis of particulier woonzorgcentrum, of indien de patiënt op het moment van de melding 70 jaar of ouder is.*

B) Clusters en signalen GGD

Er zijn geen bijzondere clusters of signalen vanuit de GGD'en.

C) Rioolwatersurveillance

In week 3 (16-22 januari) daalde het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater met 37% ten opzichte van week 2, naar 438 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. De rioolcijfers waren het hoogst in Twente. In Amsterdam-Amstelland was een sterke daling zichtbaar van 69%. In de eerste helft van week 4 (23-24 januari) daalde het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes (vooralsnog) licht verder met 6,8%, naar 408 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. De rioolcijfers waren het hoogst in de regio's Utrecht en Zaanstreek-Waterland, waar stijgingen in het wekelijks gemiddelde plaatsvonden van respectievelijk +32% en +86%.

In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 3) was de omikronvariant BA.5, en met name de BQ.1-variant, het meest prevalent. Specifieke mutaties voor de BA.2-subvarianten werden ook weer gevonden en er is een stijging in de BA.2.75 en subvarianten. Ook worden recombinanten zoals XBB en de subvariant XBB.1.5 gedetecteerd. In het aanvullende onderzoek van het afvalwater afkomstig van Schiphol zijn geen bijzondere varianten waargenomen. Hier werden ook vooral de subvarianten BQ.1, BA.5, BA.2.75 en recombinanten zoals XBB gedetecteerd.

D) Kiemsurveillance/virusvarianten

Sinds begin 2022 zien we vooral veel verschillende varianten rondgaan die allemaal bij de omikronfamilie horen: de subvarianten BA.1 t/m BA.5. Maar ook binnen deze subvarianten ontstaan veranderingen. Dit zien we ook in het buitenland.

Nadat eerst BA.1, BA.2 en daarna BA.5 dominant waren in Nederland, is BQ.1 (inclusief BQ.1.1) sinds week 48 verantwoordelijk voor de meeste besmettingen. BQ.1 (inclusief BQ.1.1) neemt inmiddels af. We zien een toename van BA.2.75 (inclusief subvariant CH.1.1 die in veel Europese landen toeneemt) en van recombinant XBB. Subvariant XBB.1.5, die in de Verenigde Staten sterk toeneemt in aandeel, laat ook in Nederland een toename zien. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

De nieuwste berekeningen wijzen erop dat BQ.1 mogelijk nog enkele weken dominant kan blijven in Nederland. Het aandeel van subvarianten BA.2.75 en XBB (inclusief XBB.1.5) neemt ook toe waardoor het ook mogelijk is dat meerdere subvarianten nog geruime tijd naast elkaar circuleren. Ook kunnen weer nieuwe (sub)varianten opkomen.